

"כן, אבל": ההסכם הוא הישג אסטרטגי עצום לישראל, אך יש בו שני חסרונות מובהקים

written by גלעד ארדן | 01.10.2025

תוכנית 20 הנקודות שהציג הנשיא טראמפ לסיום המלחמה בעזה היא הישג מדיני עצום לישראל. אם חמאס יקבל אותה כפי שהוצגה, זו תהיה תבוסה מדהימה והשגת "הנצחון המוחלט" אליו ייחלנו: השבת החטופים, פירוק שלטון החמאס, והקמת רצועת עזה כך שהיא לא תהווה עוד איום על מדינת ישראל.

אם התכנית תתממש במלואה [?] זהו שינוי מצב היסטורי. השלמה של המהפך שישראל חוללה באזור מאז ה-7 באוקטובר, ופתח אמיתי למזרח תיכון חדש ואפילו לסיום הסכסוך הישראלי-ערבי.

צריך לומר ביושר: הנאום של טראמפ אימץ לחלוטין את הנרטיב הישראלי. נשמע כמעט כמי שמדבר מגרוננו ונתן תחושה כאילו רון דרמר תרם רבות לניסוחו.

התרחיש הסביר: "כן אבל"

יחד עם זאת, עלינו להיות מפוכחים. חמאס לא יאמר "כן" ברור [?] משום שהתוכנית נתפסת ולא רק בעיניו, כפרוי-ישראלית. הוא גם לא יאמר "לא" מפורש [?] כי אז יישא לבדו באופן מובהק באשמה על דחיית היוזמה האמריקנית שנתמכת על ידי קטאר וטורקיה. ולכן התרחיש הסביר ביותר הוא שתשובתו תתבסס על התרגיל המוכר: "כן אבל".

"כן, אבל שחרור החטופים יתפרש על פני חודשים ולא ימים".

"כן, אבל צה"ל ייסוג מהר יותר וגם מאזורים שישראל רוצה להישאר בהם".

"כן, אבל פירוז הרצועה יתבצע בלוחות זמנים ארוכים יותר".

"כן, אבל איזה כלי נשק יימסרו ובאיזה קצב".

וכאן עולה גם שאלה קריטית: מי בעצם יפקח ויאכוף בזמן הקרוב את הפירוז של הרצועה ואת מסירת הנשק? נקודת חולשה מובנית שעלולה לפרק את המהלך כולו ולגרום לקריסתו בשל החיכוך המתמיד ברצועה בין חיילי צה"ל למחבלי החמאס.

קטאר וטורקיה [?] הערבות והמלכודת

שתי המדינות המשמעותיות ביותר שהצטרפו כעת כמסייעות ליוזמה הן קטר וטורקיה. הן מציבות את עצמן כערבות לכך שחמאס יישר קו.

אך כאן טמון גם סיכון עצום: אם חמאס יתחיל להעלות דרישות במסגרת ה"כן אבל", הלחץ גם מטעמן, יופנה בחזרה כלפי ישראל ² שתידרש "להתפשר". ואם ישראל תסרב לשינויים ביוזמה, והלחימה בעזה תימשך, קטאר וטורקיה עלולות "להישבר" ולחזור ולתקוף פומבית את ישראל. זה, בתורו, יאיץ מחדש את הלחץ הבינלאומי עלינו, יחזיר אותנו למעגל של האשמות ותמונות ההרס מעזה ² וחמאס שוב ירוויח זמן בעוד חטופינו נמקים.

האתגר של נתניהו

האתגר של ראש הממשלה כעת ברור: לרתום את הנשיא טראמפ להבהיר לעולם כולו ש"כן אבל" הוא לא "כן". "כן אבל" הוא בעצם "לא". הכי חד. הכי ברור.

זה חייב להיות המסר: אם חמאס לא מקבל את התוכנית במלואה, ללא שינויים מהותיים וללא התחמקויות ² מדובר בסירוב. ומרגע זה, כל האחריות על מה שיקרה בעזה ² גם בזירה הבינלאומית וגם הערבית ² רובצת על חמאס בלבד.

אסור לטשטש גם את החסרונות של התוכנית והסיכונים שהיא יוצרת. ראשית, תפקיד האו"ם. אחרי שנחשפנו לכך שחמאס חדר לאונר"א, ואחרי שהוכח שהאו"ם הרקוב שיתף פעולה עם הטרור ² מאכזב מאד לגלות שבתוכנית טראמפ הוא שוב הופך לשחקן מרכזי בשיקום הרצועה ובסיוע. זהו חיסרון חמור. מי שסייע להכשיר את הטרור לא יכול להיות שחקן מרכזי בבניית עתיד נקי מטרור.

שנית, פתח למדינה פלשתינית. אחרי השביעי באוקטובר, ברור לכולנו: מסירת ריבונות מלאה לפלסטינים ² ביהודה ושומרון או בעזה ² היא סכנה ישירה לקיומה של ישראל. ובכל זאת, התוכנית שוב פותחת פתח תיאורטי למדינה פלשתינית בעתיד. זה מסוכן, זה עלול לסנדל אותנו, וזה מנוגד ללקח העיקרי מהטבח.

תסמכו על הפלשתינים

אפשר אולי להתנחם בדבר אחד: כמו שנאמר לא פעם, הפלשתינים לעולם לא מחמיצים הזדמנות להחמיץ הזדמנות. הם לא יעמדו בשום תנאי אמיתי למדינה ² גם לא בדרישות הבינלאומיות הבסיסיות ואני מאמין שהם יספקו לנו מספיק עילות להמשיך ולהתנגד נחרצות להקמת מדינה פלשתינית.

בשורה התחתונה, תוכנית טראמפ היא הישג עצום לישראל ² והיא יכולה להיות נקודת מפנה היסטורית. אבל ההישג הזה תלוי כעת ביכולת לזהות את תרגיל ה"כן אבל" ולסכל אותו. אם הנשיא טראמפ יציג לעולם בבירור "כן אבל" כסירוב ² חמאס ייתפס כמי שהכשיל את התקווה לעתיד, וישראל תוכל להמשיך במלחמה בעזה עם גיבוי בינלאומי.